

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-139-043/2009.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a dr. G. Sz. J. ügyvéd (Dr. Giró Szász és Társa Ügyvédi Iroda) által képviselt **Lyoness Hungary Kft.** (Budapest) és **Lyoness Holding Europe AG.** (Buchs) ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat miatt indított eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

határozatot

A Versenytanács megállapítja, hogy a Lyoness Hungary Kft. és a Lyoness Holding Europe AG. fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytattak, amikor

- a Debrecen TV-ben 2009. augusztus 10-16. közötti héten megjelentetett PR műsor és a Metropol című újság 2009. augusztus 6-i számában megjelentetett PR cikk azt a tájékoztatást adta, hogy a fogyasztókat vásárlásaik után megillető visszatérítés mértéke minden esetben 1%,
- a Gazdasági Rádióban 2009 augusztusában elhangzott PR műsor arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy a Lyoness rendszerben eszközölt vásárlások után azonnal megkapják a visszatérítést, illetve a Metropol című újság 2009. augusztus 6-i számában megjelentetett PR cikk azt közölte a fogyasztókkal, hogy „vásárlásaik után költséik 1%-át azonnal jóvá is írják számlájukon,”
- a Debrecen TV-ben 2009 augusztusában megjelentetett PR műsor és a Gazdasági Rádióban 2009 augusztusában elhangzott PR műsor a Lyoness rendszer egésze szempontjából fogalmazta meg az ingyenesség ígérését, illetve a fogyasztok.hu internetes honlapon 2009. szeptember 9-én megjelent PR cikk valótlan tájékoztatást adott az ún. Cashback Kártya ingyenességével kapcsolatban.

A Versenytanács a Lyoness Hungary Kft.-t és a Lyoness Holding Europe AG.-t egyetemlegesen kötelezi 1.000.000 Ft (Egymillió forint) bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számla javára kötelesek megfizetni.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni.

Indokolás

1. A Gazdasági Versenyhivatal azt követően indított eljárást a Lyoness Hungary Kft. és a Lyoness Holding Europe AG. ellen, hogy észlelte, az ún. Lyoness rendszer formájában üzemeltetett vásárlói közösség népszerűsítése kapcsán

- a 2008. január 1. és 2009. október 14. közötti időszakra kiterjedően
 - az egységesen minden vásárlás utáni 1%-os visszatérítés ígéretével ellentétben nem minden esetben kerül sor 1%-os visszatérítésre,
 - az azonnali visszatérítés ígéretével szemben a fogyasztó nem azonnal jut a visszatérített összeghez,
 - megalapozatlanul hangzott el az ingyenesség ígérete,
 - az EUR/HUF árfolyam alkalmazásával kapcsolatos információ nem került ismertetésre a törzsvásárlók részére,
- a 2008. szeptember 1-jét követő időszakra kiterjedően
 - a fogyasztóknak ígért nagymértékű juttatások elérésének alapfeltétele más fogyasztók Lyoness rendszerbe történő aktív beléptetésében való közreműködés,

amely által az eljárás alá vontak valószínűsíthetően megsértették

- a 2008. szeptember 1-jét megelőző időtartam tekintetében a Tpv. III. fejezetének rendelkezéseit,
- az ezt követő időszak tekintetében az Fttv. 6. és 7. §-ainak, illetve az Fttv. mellékletének 14. pontjának rendelkezéseibe ütköző magatartás megvalósítása révén a 3. § (1) bekezdésében foglaltakat.

I.

Az eljárás alá vontak

2. A Lyoness Holding Europe AG. 2003. július 2-án Svájcban került bejegyzésre. Jelenleg Európában Magyarországon kívül 14 országban rendelkezik leányvállalattal és működtet vásárlói közösséget Lyoness néven. A Lyoness vásárlói közösség nemzetközi szinten jelenleg több mint 900.000 tagból áll. A Lyoness Holding Europe AG. nyilatkozata szerint „a magyar relációra vonatkozó” árbevétele a kereskedelmi árrésből teljes mértékben a Lyoness Hungary Kft.-nél realizálódott.

A Lyoness Holding Europe AG. leányvállalata az eljárás alá nem vont Lyoness Management GmbH., amelyet web-portál, DATA service üzemeltetésére, valamint nemzetközi termékpartnerekkel történő kereskedelmi kapcsolatfelvételre, illetve szerződéskötésre hoztak létre. Feladata továbbá a Lyoness Holding Europe AG. egységes oktatási és marketingkonceptiójának kialakítása, amelynek keretében a tagországok részére elsősorban irányelveket határoznak meg. Az irányelvek tartalommal, illetve konkrétumokkal történő megtöltését a tagországokkal együttesen végzik, amelynek során tekintetbe veszik az adott ország sajátosságait, hagyományait, jogi és erkölcsi normáit. A Lyoness Management GmbH. a tagországok számára kidolgozza továbbá az aktuális reklámkampányt, s rendelkezésre bocsátja a megfelelő reklámeszközöket és számítástechnikai szolgáltatásokat.

3. A Lyoness Holding Europe AG. magyarországi leányvállalata a 2003-ban alakult, adminisztrációs és tagszervező tevékenységet végző Lyoness Hungary Kft., amelynek 2008. évi nettó árbevétele 311.104.242 Ft volt. A Lyoness Hungary Kft. nyilatkozatából ismert a

2009. évi nettó árbevétele (az üzleti titoknak minősülő adatközlést lásd a Vj-139-017/2009. számú iratot).

II.

A Lyoiness vásárlói közösség

4. Az eljárás alá vontak által működtetett ún. Lyoiness rendszer egy nemzetközi vásárlói közösség.

5. A vásárlói közösségek háttérében álló megfontolások szerint

- a vásárlók a vállalkozásokkal egyénileg kialakított előnyökhöz képest nagyobb kedvezményekhez juthatnak, ha együttműködve vásárlói közösségként lépnek fel,
- ha a vásárlói közösségbe regisztrált tagok a vásárlói közösséggel mint sajátos közvetítővel szerződésben álló partnervállalkozásoknál bonyolítják le vásárlásaikat, ott vesznek igénybe szolgáltatásokat, akkor a vásárlások után a partnervállalkozás által felajánlott kedvezménnyel arányosan pénzvisszatérítést kapnak,
- a vásárlói közösség működtetőivel szerződésben álló vállalkozások által a vásárlói közösség tagjainak nyújtott kedvezményekért cserébe a vásárlói közösségbe regisztrált tagok a partnerüzletekben bonyolítják vásárlásaikat, növelve azok forgalmát,
- a vásárlói közösségeket működtető vállalkozások közvetítői jutalékot számítanak fel a partnerüzletekkel szemben, amely a partnerüzlet által felajánlott kedvezmény meghatározott százaléka. A közvetítői jutalék mértéke a törzsvásárlók által generált forgalom jelentős százalékát is elérheti (az eljárás alá vontak kapcsán lásd a Vj-139-017/2009. számú iratot, illetve a termékpartnereknek kiszámlázott közvetítői jutalékösszegére vonatkozó adatokat lásd Vj-139-017/2009. és Vj-139-028/2009. számú iratokban).

6. A vásárlók a vásárlói közösség működtetőivel szerződést kötő vállalkozások részére nem fizetnek kevesebbet a megvásárolt termékért vagy igénybe vett szolgáltatásért, hanem utólagos pénzvisszatérítésben részesülnek, amelynek több formája lehetséges:

- az ún. „azonnali visszatérítések” esetén a pénzvisszatérítéseket a regisztrált tagok a vásárlói közösség általános szerződési feltételeiben meghatározottak megvalósulása esetén visszakapják saját bankszámlájukra,
- a pénzvisszatérítések másik fajtájának alkalmazása esetén figyelembe vett összegeket a rendszer tagjai ún. pozíciógyűjtésre fordíthatják. Pozíciógyűjtéssel próbálják a vásárlói közösséget üzemeltető vállalkozások motiválni a tagokat a vásárlói közösség kereskedelmi partnereinél történő vásárlásra, hiszen az általános szerződési feltételekben meghatározott számú pozíció összegyűjtése révén készpénzjöváírás érhető el. A készpénzjöváírások kigazdálkodása elérhető
 - a tagok rendszerben történő vásárlása útján, de
 - előleg megfizetésével is, amely esetén a vásárlói közösség tagjai egy jövőbeni vásárláskor felhasználható utalványra fizetnek be meghatározott pozíció árának megfelelő összeget előlegként, amely a pozíciógyűjtés során felgyorsítja a kigazdálkodható jöváírások megszerzését, tekintettel arra, hogy nem kell hozzá tényleges vásárlást bonyolítani a pozíció megszerzésének időpontjában. Az eljárás alá vontak az előlegek befizetéséről bizonylatot bocsátanak ki. Mivel az előleg egyben az aktuális árrés is, ha a törzsvásárló befizet egy előleget, de ténylegesen vásárolni is akar, úgy az előleget ki kell egészítenie (pl. ha a termékpartner 10%-os jutalékot ígér, akkor a fogyasztó által befizetett előleg

összege csak ezen árrés, jutalék összegét fedezi le, tényleges vásárláshoz még be kell fizetnie a hiányzó 90%-ot).

7. A vásárlói közösségek működtetői különböző Multi-Level-Marketing (a továbbiakban: MLM) típusú karrierrendszerek bevezetésével próbálják érdekeltté tenni a tagokat abban, hogy másoknak ajánlják a közösséget és beléptessék őket. A rendszer továbbajánlása gyorsítja a pozíciók összegyűjtését, mivel az ún. „ajánló” tag által regisztrált új vásárló pozíciói is az „ajánló tag” pozícióihoz csatlakoznak a MLM rendszerben és az ajánló visszatérítéseit növelik.

8. A Lyoness rendszer szereplői

- a rendszert működtető eljárás alá vontak,
- a vásárlói közösségbe regisztrált fogyasztók, az ún. törzsvásárlók,
- a Lyoness Hungary Kft.-vel szerződést kötött, a törzsvásárlóknak a kedvezményeket biztosító vállalkozások, az ún. termékpartnerek.

9. A törzsvásárló és a Lyoness rendszert üzemeltető svájci székhelyű vállalkozás, a Lyoness Holding Europe AG. között a rendszerbe történő regisztráció során jogviszony keletkezik, amelyre elsősorban az Általános Üzleti Feltételek (a továbbiakban: ÁÜF) és melléklete, a „Jutalékok és Különleges Kedvezmények” című dokumentum (a továbbiakban: Melléklet) irányadó, amelyek egyes rendelkezései módosultak (eltérő tartalommal volt irányadó az ÁÜF és a Melléklet 2007. május 9-től 2008. október 21-ig, 2008. október 21-től 2009. novemberéig, s 2009. novemberétől).

10. Az árrés az a vásárlási kedvezmény, melyet a termékpartner nyújt a törzsvásárlóknak minden nála bonyolított vásárlás után. A termékpartnerek által nyújtható egyes árrés mértékét az ún. Kereskedelmi árrés-kód lista tartalmazza. Az árrés két komponensből tevődik össze:

- az „azonnali” visszatérítésekből és
- az azonnali visszatérítések levonása után fennmaradó összegből.

11. Az árrés-kód lista az ABC egyes betűihez rendeli hozzá a kedvezmények mértékét %-os mértékben kifejezve, így például

- „A” betűjelű besorolást kap az a kereskedő, aki 1%-os árrést biztosít a nála bonyolított vásárlások után,
- „Z” betűjelű besorolást kap az, aki 26%-os árrést biztosít a termék/szolgáltatás vásárlási értékéből.

A termékpartnerek által a törzsvásárlóknak kínált leggyakoribb árrés az „I” betűvel megjelölt 9%-os árrés, melyet a „E” 5 %-os és a „J” 10%-os árrés követ, az „A” és a „Z” betűjelű besorolás nem jellemző.

12. Az árrés a fogyasztó számára négy különböző elemből tevődik össze:

- az ár 0,5-1%-át kitevő összeg, mely az „azonnali” visszatérítések közé tartozik, s a jutalékszámán kerül jóváírásra,
- az ár 0,5%-át kitevő összeg, az ún. direkt hűségbónusz, amely a törzsvásárló ajánlóját illeti, s amely szintén a jutalékszámán kerül jóváírásra,
- az ár 0,5%-át kitevő összeg, az ún. indirekt hűségbónusz, amely a törzsvásárló ajánlójának az ajánlóját illeti meg, s a jutalékszámán kerül jóváírásra,
- az árrés fennmaradó része az „azonnali” visszatérítések és hűségbónuszok (amelyek összesen az árrés maximum 2%-át teszik ki) levonása után, amely összeg a személyes árrésgyűjtő számlán kerül jóváírásra.

13. A Lyoness rendszer esetében több számla különböztethető meg:

- virtuális, csak a Lyoness informatikai rendszerében létező számlák:
 - jutalékszámra: az „azonnali” visszatérítések és hűségbónuszok erre a számlára kerülnek,
 - személyes árrés gyűjtő: az a számla, ahova az árrés az azonnali visszatérítések és hűségbónuszok levonása után fennmaradó része kerül,
 - utalványszámra: utalvány kifizetésére szolgáló számla, illetve a vásárlási jóváírások is erre a számlára érkeznek,
- valódi bankszámla, a törzsvásárló személyes bankszámlája: ha a törzsvásárló jutalékszámra az „azonnali visszatérítések” összege eléri a 2.600 Ft-ot (később 3.000 Ft-ot), akkor ez az összeg átutalásra kerül a törzsvásárló saját bankszámlájára. Minden visszatérítés a törzsvásárló bankszámlájára történő utalással vagy a termékpartnereknél levásárolható vásárlási utalványok révén kerül kifizetésre, készpénzben történő elszámolás nincs.

14. A törzsvásárlók részéről a rendszer szempontjából relevanciával bíró termékek beszerzése, szolgáltatások igénybevétele közvetlenül a termékpartnereknél történik,

- utalványok (az eljárás alá vontak által kiállított utalványok formájában történő fizetésnél a törzsvásárlónak az eljárás alá vontaktól kell az utalványt megvásárolnia, de meghatározott, az eljárás alá vontaktól kapott juttatás is utalványvásárlásra fordítható),
- on-line vásárlás,
- személyes vásárláson alkalmával bankkártya vagy készpénzfizetés

útján.

15. A törzsvásárló termékpartnereknél történő vásárlási ügyleteit a Lyoness Holding Europe AG. által üzemeltetett informatikai rendszer rögzíti. A termékpartnereknél teljesített vásárlások rögzítésére szolgál az ún. Lyoness Cashback Kártya, amelynek funkciója a törzsvásárló visszatérítései elszámolásának lehetővé tétele, azaz a kártya egy adathordozó és nem fizetőeszköz.

A Lyoness Cashback Kártya és a törzsvásárlók személyes bankkártyája funkcióinak egyesítése céljából 2009. április 23-tól az UniCredit Bank Lyoness co-branded bankkártyákat bocsát ki, amelyek

- rögzítik a törzsvásárló termékpartnereknél bonyolított vásárlásait és emellett
- fizetőeszközként is használhatóak.

Az UniCredit co-branded kártya igénylése, illetve a törzsvásárló bankszámlájának UniCredit Banknál történő vezetése nem feltétele a vásárlói közösségbe történő regisztrációnak.

16. 2009. április 29. előtt a törzsvásárlók az alábbi jogcímen a következő összegeket fizették be az eljárás alá vontak részére, illetve a következő összegek kerültek részükre kifizetésre:

- befizetés a törzsvásárló részéről
 - regisztráció: 0 Ft
 - előlegfizetés: 13.000 Ft/pozíció - 1.040.000 Ft/ pozíció
 - Welcome Package (ajánló részéről): 2.600 Ft
 - Cashback kártya díja (2 év elteltével merül fel, esetlegesen, ha a törzsvásárló havonta nettó 39.000 Ft-ért vásárlásokat bonyolított a Lyoness rendszerben, akkor az új kártya igénylése díjtalan): 12 euró
 - bankköltségek (esetleges)

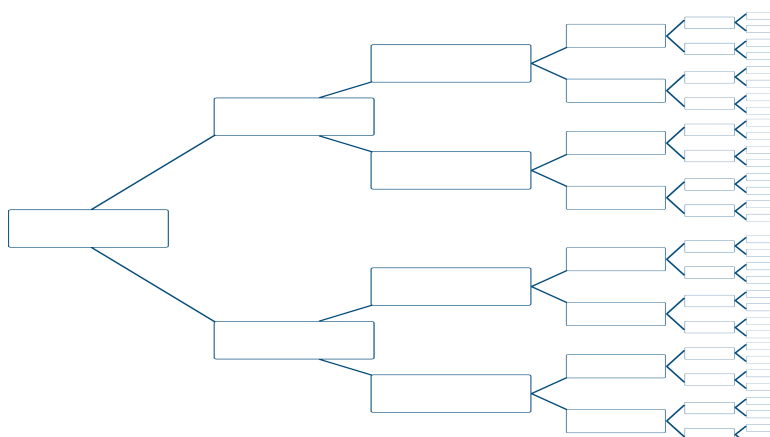
- kifizetés az eljárás alá vontak részéről
 - „azonnali” visszatérítés: a vásárlási összeg 0,5% vagy 1%-a jutalékszámmlára, majd 2.600 Ft-onként a saját bankszámlára
 - direkt hűségbónusz: a vásárlási összeg 0,5%-a jutalékszámmlára, majd 2.600 Ft után saját bankszámlára
 - indirekt hűségbónusz: a vásárlási összeg 0,5%-a jutalékszámmlára, majd 2.600 Ft után saját bankszámlára
 - rendszerjutalék: 2.080-3.960.000 Ft-ig jutalékszámmlára, majd 2.600 Ft után saját bankszámlára
 - vásárlási visszatérítés: 117.000-4.160.000 Ft saját bankszámlára
 - vásárlási jóváírás: 117.000-4.160.000 Ft utalványszámmlára
 - direkt partner bónusz: a törzsvásárló által beléptetett törzsvásárlók összes rendszerjutalékának 18,75%-a
 - indirekt partner bónusz: a törzsvásárló által beléptetett törzsvásárlók által regisztrált tagok összes rendszerjutalékának 6,25%-a
 - karrierbónusz: 52.000 - 13.000.000 Ft

17. Az egyes tételek, az egyenlegek, a be- és kifizetések összegei euróban kerülnek nyilvántartásra, azonban a be- és kifizetések forintban történnek. A fenti táblázatban található összegek a 2009. április 29-i árfolyam korrekció előtti 260 HUF/EUR árfolyamon kerültek kiszámításra, a 2009. április 29-i árfolyam-módosítás után a 300 HUF/EUR árfolyamot alkalmazták a be- és kifizetések átszámításánál.

18. A Lyoness rendszer alapegysége a pozíció, amely nem személyeket testesít meg, mint a legtöbb MLM rendszerben, hanem a törzsvásárló személyes árrés gyűjtő számláján felhalmozódó összegeket. Pozíció két módon keletkezhet:

- a törzsvásárló saját vásárlásaiból, amikor a termékpartner által felajánlott kedvezményösszeg (az árrés) meghatározott %-a kerül jóváírásra a törzsvásárló árrés gyűjtő számláján, ahol - amennyiben ezek a jóváírt összegek elérik az eljárás alá vontak által az ÁÜF-ben előírt értéket - keletkezik egy pozíció,
- a törzsvásárló jövőben levásárolható utalványokra irányuló előlegvásárlásaiból, amely esetben a törzsvásárló nem a vásárlásai után gyűjti az árrések meghatározott %-át, hanem előre már eleve pozíció formájában megvásárolja őket, s egy későbbi időpontban utalvány formájában levásárolja. A pozícióképződés ezen módja azért lehet előnyös, mert gyorsabban pozícióhoz jut a törzsvásárló, mint vásárlásokkal.

19. A pozíciók öt különböző ún. gazdasági osztályban (GO I. - GO V.) kerülnek elhelyezésre a bináris számrendszer rendezőelveinek megfelelően, amely értelmében minden pozícióhoz további két pozíció csatlakozhat, amely két pozíció az alap pozícióhoz képest fent és lent helyezkedik el, mint azt a lenti ábra is szemlélteti. Az eljárás alá vontak által becsatolt kommunikációs anyagok mind az 5 gazdasági osztályt egy-egy külön bináris rendszernek ábrázolják.

20. Minden gazdasági osztályt az ÁÜF-ben meghatározott számú pozícióval lehet feltölteni. Ha a törzsvásárló

- a gazdasági osztályt az ÁÜF által előírt számú pozícióval vásárlásai révén töltötte fel, pénzvisszatérítéshez jut, azaz a törzsvásárló készpénzt kap vissza saját bankszámlájára, amellyel szabadon rendelkezhet,
- ha pedig a pozíció utalványra történő előlegvásárlásból keletkezett, jóváírást kap, amikor a törzsvásárló az utalványszámlájára kap pénzt, amelyen a termékpartnereknél levásárolható utalványokhoz juthat, azaz a pénzjóváírás összegét csak a termékpartnereknél vásárolhatja le.

21. Az egyes gazdasági osztályokban az egy-egy pozícióhoz szükséges árrés összege, a kigazdálkodáshoz szükséges követő pozíciók száma, az egyes gazdasági osztályokhoz tartozó kigazdálkodható pénzvisszatérítések/jóváírások összege az alábbiak szerint alakult:

Gazdasági osztály	Egy pozícióhoz szükséges vásárlások után fennmaradó teljes árrést tartalmazó előleg	A jóváírások kigazdálkodáshoz elengedhetetlen követő pozíciók száma (db)	Keletkezett jóváírások összege
GO I.	13.000 Ft	70, azaz 35 lent/35 fent a bináris rendszerben az ajánló pozíciója alatt	117.000 Ft
GO II.	39.000 Ft	60, azaz 30 lent/30 fent a bináris rendszerben az ajánló pozíciója alatt	221.000 Ft
GO III.	104.000 Ft	50, azaz 25 lent/25 fent a bináris rendszerben az ajánló pozíciója alatt	416.000 Ft
GO IV.	312.000 Ft	50, azaz 25 lent/25 fent a bináris rendszerben az ajánló pozíciója alatt	1.248.000 Ft
GO V.	1.040.000 Ft	50, azaz 25 lent/25 fent a bináris rendszerben az ajánló pozíciója alatt	4.160.000 Ft

22. Az eljárás alá vontak adatszolgáltatásából (Vj-139-009/2009.) ismert

- a magyarországi törzsvásárlók üzleti titoknak minősülő száma gazdasági osztályonként,
- az 1, 2, 3 vagy 3-nál több pozícióval rendelkező törzsvásárlók üzleti titoknak minősülő száma gazdasági osztályonként (egy törzsvásárlónak több gazdasági osztályban is lehet pozíciója, illetve egy osztályon belül is több pozícióval rendelkezhet, tekintettel, arra, hogy a pozíció nem személyeket testesít meg).

23. A gazdasági osztályok pozíciókkal történő feltöltése az alábbi módokon történhet:

- a törzsvásárló saját vásárlásai révén
Ha egy, mást a Lyoness rendszerbe nem regisztráló törzsvásárló az első gazdasági osztály visszatérítését kívánja kigazdálkodni, akkor 13.000 Ft értékű árrés tömeg után kap egy pozíciót a rendszerben. Ez azt jelenti, hogy – termékpartnerek által a leggyakrabban kínált árrést (9%) és a magyar átlagfogyasztást alapul véve – 32.000 Ft-ért vásárol egy hónapban az eljárás alá vontak termékpartnereinél (a Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint az egy főre jutó összes fogyasztási kiadás átlagos értéke 2007-ben 706.000 Ft volt, amelynek csak egy része vehető figyelembe, mivel a vállalkozások egy része, így pl. számos közüzemi szolgáltató nem termékpartner, illetve nem szükségszerű, hogy a fogyasztó minden esetben vásárlásait valamely termékpartnernél eszközölje), akkor minden egyes alkalommal – az „azonnali

visszatérítések levonása után – 2.240 Ft kerül az árrésgyűjtőjébe. Ennek megfelelően hatszor kell a termékpartnereknél, 32.000 Ft értékben vásárolnia (összesen 192.000 Ft értékben) ahhoz hogy a 13.000 Ft értékű árréstömeg összegyűljön és így 1 pozícióra szert tegyen. Összesen 35/35 (70) pozíciót kell a törzsvásárlónak összegyűjtenie ahhoz, hogy az első gazdasági osztály 117.000 Ft értékű visszatérítését kigazdálkodja, azaz 70 x 192.000 Ft (13.440.000 Ft) értékben kell vásárolnia a termékpartnereknél, függetlenül attól, hogy a termékpartnereknél történő vásárlás teszi-e lehetővé a fogyasztó számára legkedvezőbb áron és feltételekkel, legjobb minőségben történő vásárlást.

- a jövőben levásárolható utalványokra irányuló előlegvásárlással
Ha a törzsvásárló előleg befizetésével pozíciót vásárol, e tekintetben megelőlegezi a valamelyik gazdasági osztálybeli pozíció(k)hoz szükséges árréstömege(ke)t. Az első gazdasági osztályban egy előleges pozíció 13.000 Ft-ba kerül (13.000 Ft-nyi árrést kell összegyűjtenie egy pozícióhoz, ha ezt a törzsvásárló saját vásárlásai útján kívánja elérni). Az előleges pozícióvásárlás ugyanakkor felgyorsítja a gazdasági osztályok pozícióval történő feltöltésének folyamatát, tehát a pénzvisszatérítés kigazdálkodását, hiszen nem kell hozzá a pozíció megvétele időpontjában ténylegesen vásárolni, hanem csak egy későbbi, a törzsvásárló által meghatározott időpontban. A törzsvásárló tehát előbb vásárol a Lyonesse rendszerben pozíciót, majd utána realizálja a tényleges vásárlást a termékpartnernél, úgy, hogy a pozícióként megvásárolt előleg összegét kipótolja az eljárás alá vontak által kiállított, a termékpartnereknél levásárolható utalvány teljes összegére. Az előleg az eljárás alá vontak által a termékpartner részére kiállított utalvány teljes összegére történő kiegészítésével vásárolható le (ennek összege 37.000 Ft-tól 33.626.666 Ft-ig terjed). Az eljárás alá vontak határozzák meg minden gazdasági osztályban az egyes árrésekhez tartozó utalványösszeget. Például ha a termékpartner 7% árrést biztosít, és egy első gazdasági osztályban foglalt a törzsvásárló előleges pozíciót 13.000 Ft-ért, úgy az eljárás vontak által közzétett táblázat szerint az utalvány értéke 185.000 Ft, melyet 172.000 Ft-tal kell kiegészítenie a törzsvásárlónak, ha le akarja vásárolni a termékpartnereknél.

Az ÁÜF szerint ha a törzsvásárló a Lyonesse utalványért csak előleget fizetett, az előleg összegét már nem igényelheti vissza.

Az eljárás alá vontak adatszolgáltatásából (lásd a Vj-139-028/2009. számú irat üzleti titoknak minősülő adatait) ismert, hogy 2007-2009 között miként alakult a kibocsátott utalványok darabszáma és a levásárolt utalványok összege, az azonban nem tudott, hogy hány darab, s milyen összegű utalvány került kibocsátásra előleges pozíció vásárlásának kiegészítése révén (lásd még továbbá a Vj-139-037/2009. számú iratot).

- a törzsvásárló által regisztrált tagok által
A gazdasági osztályoknak a törzsvásárló révén a rendszerbe beléptetett új tagok, illetve azok ajánlottjai által való pozíciókkal történő feltöltése két módon valósulhat meg:
 - a törzsvásárló által regisztrált tagok (illetve azok ajánlottjainak) vásárlásai révén keletkező pozíciókból,
 - a törzsvásárló által regisztrált tagok (illetve azok ajánlottjainak) jövőben levásárolható utalványokra irányuló előlegeket vásárolnak, és az ezekből keletkező pozíciókból.

Ha a törzsvásárló a rendszer továbbajánlásában aktívan részt vesz, gyorsabban tud a gazdasági osztályok pozíciókkal történő feltöltéséből kigazdálkodható visszatérítésekhez jutni, mint saját vásárlásaiból, mivel az általa beléptetett tagok pozíciói is az ajánló elszámolási rendszerében kerülnek elhelyezésre. Az ÁÜF Melléklete rögzíti, hogy az ajánló rendelkezik az általa regisztrált törzsvásárló első pozíciójával.

24. Az eljárás alá vontak közötti feladatmegosztást a közöttük létrejött megállapodások részletesen szabályozták.

III.

Az eljárás alá vontak vizsgált magatartása

25. Az eljárás megindító végzés értelmében a Versenytanács a kereskedelmi gyakorlat alábbiakkal szerinti értékelését végezhetette el:

- annak ígérete, hogy a fogyasztó minden vásárlás után 1%-os visszatérítésre jogosult,
- az azonnali visszatérítés ígérete,
- az ingyenesség ígérete,
- az EUR/HUF árfolyam alkalmazásával kapcsolatos információ közlésének elmaradása,
- a fogyasztóknak ígért nagymértékű juttatások elérésének alapfeltétele más fogyasztók Lyoness rendszerbe történő aktív beléptetésében való közreműködés.

A Versenytanács az eljárást az EUR/HUF árfolyam alkalmazásával kapcsolatos információk, illetve a más fogyasztók Lyoness rendszerbe történő beléptetésében való közreműködés vonatkozásában külön végzésben megszüntette.

26. Az eljárás alá vontak a vizsgálattal érintett időszakban különböző kereskedelmi kommunikációk révén népszerűsítették a Lyoness rendszert. Egyes kereskedelmi kommunikációkat a Lyoness Hungary Kft., másokat a Lyoness Holding Europe AG. rendelt meg.

27. A kereskedelmi kommunikációk tartalmának részletes ismertetését a vizsgálati jelentés (Vj-139-034/2009.) tartalmazza.

1%-os visszatérítés

28. Minden termékpartnernél bonyolított vásárlás után

- a vásárlás értékének 1%-a, azonban
- a nettó 4%-os vagy az alatti árrést biztosító termékpartnerek esetében a vásárlási érték 0,5%-a

kerül jóváírásra a törzsvásárlók azon jutalékszamláján, amely nem egy valódi bankszámla, hanem egy virtuális, csak a Lyoness informatikai rendszerében létező számla.

29. Az eljárás alá vontak által alkalmazott egyes kereskedelmi kommunikációk azt az ígéretet fogalmazták meg a fogyasztók felé, hogy minden, a rendszer keretében megvalósított vásárlás után 1% mértékű visszatérítés illeti meg a fogyasztókat. Ezen kereskedelmi kommunikációk közül egyesek kitértek arra is, hogy a visszatérítés mértéke nemcsak 1%, hanem 0,5% is lehet, ugyanakkor

- a Lyoness Hungary Kft. által a Debrecen TV-ben 2009. augusztus 10-16. közötti héten megjelentetett PR műsor,
- a Lyoness Hungary Kft. által a Metropol című újság 2009. augusztus 6-i számában megjelentetett PR cikk

azt a tájékoztatást adta, hogy a visszatérítés mértéke minden esetben 1%.

30. A prezentáció formájában alkalmazott, Business Info I. elnevezésű oktatási anyag szintén kizárólag az 1%-os mértékű visszatérítésről ad tájékoztatást.

31. A minden esetben 1%-os mértékű visszatérítés ígéretét megfogalmazta

- a www.lyoness.hu honlap és
- az ún. Welcome Package (Üdvözlő csomag) részét képező szórólap is,

ugyanakkor ezen ígérek mellett ugyanezen kereskedelmi kommunikációs eszközök egyéb információkat is eljuttattak a fogyasztóknak a döntési folyamat azonos szakaszában (így különösen az ÁÜF-et), amelyek révén a fogyasztók kellő ismeretekkel bírhattak a visszatérítés mértékéről.

Azonnali visszatérítés

32. A Lyoness rendszerben a törzsvásárló jutalékszámáján

- 2009. április 29. előtt minimum 2.600 Ft-nak,
- a 2009. április 29-i árfolyam-módosítást követően minimum 3.000 Ft-nak

kellett összegyűlnie ahhoz, hogy a törzsvásárló saját bankszámlájára ténylegesen készpénz átutalás történjen, feltéve, hogy az adott termékpartner az eljárás alá vontak felé fizetési köteleességét már teljesítette.

Ennek megfelelően ahhoz, hogy az 1%-os, illetve 0,5%-os visszatérítésekből a fogyasztó részére ténylegesen átutalás történjen a bankszámlájára

- a 2009. április 29. előtti időszakban legalább 260.000 Ft értékben
- a 2009. április 29. utáni időszakban legalább 300.000 Ft értékben

kellett vásárolnia a termékpartnereknél (ezen adatok az 1%-is mértékű visszatérítéssel kerültek kiszámításra, azzal, hogy a nem 1%-ot, hanem 0,5%-os mértékű visszatérítést nyújtó vásárlások tovább növelik a megkívánt vásárlási összeg mértékét).

33. Az eljárás alá vontak által alkalmazott kereskedelmi kommunikációk a pénzvisszatérítés ígéretét fogalmazták meg (pl. a „pénzvisszatérítés minden vásárlás után” szlogen alkalmazásával), nem említve a pénzvisszatérítés teljesítésének időpontját. Egyes kereskedelmi kommunikációk kitértek arra a körülményre is, hogy a visszatérítéshez való tényleges hozzájárulás feltétele egy meghatározott mértékű forgalom lebonyolítása.

34. Mindazonáltal a Lyoness Hungary Kft. által megrendelt, a Gazdasági Rádióban 2009 augusztusában elhangzott PR műsor az azonnali visszatérítés ígéretét tette, mellőzve ezzel kapcsolatban minden egyéb információt.

35. A Lyoness Hungary Kft. által a Metropol című újság 2009. augusztus 6-i számában megjelentetett PR cikk azt közölte a fogyasztókkal, hogy „vásárlásaik után költségeik 1%-át azonnal jóvá is írják számlájukon.”

36. A prezentáció formájában alkalmazott, Business Info I. és II. elnevezésű oktatási anyagokban megfogalmazódik az azonnali visszatérítés ígérete, mindazonáltal nem ismert, hogy ezen oktatási anyag alkalmazására pontosan milyen körben, a fogyasztói döntési folyamat mely szakaszában került sor.

37. Az azonnali visszatérítés ígérését fogalmazta meg a www.lyoness.hu honlap is, azonban az ígérlet mellett ugyanezen kereskedelmi kommunikációs eszköz révén egyéb információkat is eljuttattak a fogyasztóknak a döntési folyamat azonos szakaszában, amelyek révén a fogyasztók kellő ismeretekkel bírhattak a visszatérítés menetéről.

Ingyenesség

38. A törzsvásárló részvétele a Lyoness rendszerben a meghatározott kivételektől eltekintve díjtalan. A törzsvásárlónak a Lyoness tagságával kapcsolatosan a következő költségei merülhetnek fel:

- a teljesített vásárlás (visszatérítések elszámolása céljából történő) rögzítésére szolgáló, fizetőeszköznek nem minősülő Lyoness Cashback Kártya 24 hónapos érvényességi idejének lejártával a törzsvásárlónak 12 EUR-ba kerül, kivéve ha a törzsvásárló havonta nettó 39.000 Ft-ért vásárlásokat bonyolított a Lyoness rendszerben, mivel ebben az esetben az új kártya igénylése díjtalan,
- az ún. szponzorváltás (a törzsvásárló eredeti ajánlója bináris elszámolási rendszeréből átkerül egy másik törzsvásárló elszámolási rendszerébe) díja 72 EUR,
- az ajánló oldalán jelentkezett a tájékoztató szórólapokat, füzeteket tartalmazó Welcome Package költsége, amelyet az általa regisztrált tagoknak meg kellett vennie. Ezen költség 2009. április 29-ig 2.600 Ft, 2009. április 29-től 3.000 Ft volt, majd 2009 októberétől 600 Ft-ra csökkent (jelenleg a Welcome Package ingyenes),
- a törzsvásárló részére opcionális költséget jelenthet az oktatás és az eljárás alá vontak által szervezett rendezvények látogatása:
 - az első gazdasági osztályban legalább 3 pozícióval rendelkező törzsvásárlóknak szóló ún. Lyoness Day rendezvény részvételi díja 7.000 Ft,
 - a kezdő Lyoness munkatársaknak szóló ún. Business Szeminárium rendezvénysorozaton való részvétel díja az ezen a rendezvényen először résztvevők számára 40.000 Ft, azzal, hogy azok, akik hoznak magukkal 4 pozícióval rendelkező direktet (tehát azon törzsvásárlók, akik rendszerjutalékra jogosultak), 50%-os kedvezményt kapnak a részvételi díjból.

39. Számos, az eljárás alá vontak által alkalmazott kereskedelmi kommunikáció azt közölte a fogyasztókkal, hogy a regisztráció ingyenes.

40. Az alábbi kereskedelmi kommunikációk nemcsak a regisztráció vonatkozásában fogalmazták meg az ingyenesség ígérését:

- a www.lyoness.hu honlapon található kisfilm a Lyoness rendszer előnyeiről
*Ismeri már a Lyoness által nyújtotta előnyöket?
Röviden összefoglalom a legfontosabbakat!
A regisztráció és a Lyoness rendszer használata ingyenes*
- a www.lyoness.hu honlap egyes aloldalai
*a tagság a Lyoness-nél abszolút költségmentes
a regisztráció és a Lyoness rendszer használata ingyenes*
- www.lyoness.hu honlapon regisztrációs felület és regisztráció másik törzsvásárló webirodáján keresztül
*1. Regisztráció
A Lyoness ingyenes, kötelezettségektől mentes és biztonságos. Az adataihoz harmadik személy nem fér hozzá.
Az Ön előnyei*

Teljesen ingyenes, kötelezettségektől mentes és biztonságos

- a Lyoness Hungary Kft. által a Debrecen TV-ben közelebbről nem ismert, valószínűsíthetően 2009 augusztusában megjelentetett PR műsor (beszélgetés a Lyoness Hungary Kft. kampányigazgatójával)
Éppen az a jó, hogy teljesen ingyenes akár az ügyfélnek, akár a kereskedőnek nem kerül senkinek semmibe.
- a Gazdasági Rádióban a Lyoness Hungary Kft. által megrendelt, 2009. augusztusi PR műsor (PR beszélgetés a Lyoness Hungary Kft. kampányigazgatójával)
teljesen ingyenes, nincsen semmi fajta kötelezettségünk,
- a Lyoness Hungary Kft. által megrendelt, a fogyasztok.hu internetes honlapon 2009. szeptember 9-én megjelent PR cikk
A Cashback Kártya, a bankkártyákhoz hasonló módon, két év után érvényességét veszti. Ha az ügyfél használja a rendszert, az érvényesítés két év után ingyenes. Amennyiben a két év alatt egyáltalán nem használták a rendszert, a kártya újra érvényesítése tíz euróba kerül, aktuális árfolyamon számolva.

IV.

Az eljárás alá vontak előadása

41. Az eljárás alá vontak az 1%-os visszatérítés kapcsán előadták, nem vitatják, a honlapon azt jelent meg, hogy minden vásárlás után 1%-os visszatérítés illeti meg a törzsvásárlót. Ez a főszabály, amely alól kivételt képeznek azon kereskedők, akik 4%-os vagy annál kisebb mértékű jutalékot fizetnek ki a törzsvásárlói vásárlások után. Ezen kivételi szabályt az ÁÜF melléklete tartalmazza, amely nyilvános, a honlapon megtekinthető, onnan kinyomtatható, letölthető. Ez a kivételi szabály valóságos kivételt is jelent, hiszen azon termékpartnerek, akik a vásárlások utáni nettó összeg 4%-ánál kisebb mértékű jutalékot fizetnek, az összes kereskedői létszám néhány százalékát teszik ki, így az eljárás alá vontak magatartása nem tekinthető a fogyasztók megtévesztésének, különös tekintettel, arra, hogy a honlapján közzétette a kivételi szabályt.
42. Az eljárás alá vontak az azonnali visszatérítés kapcsán előadták,
- az ÁÜF rendelkezései egyértelműen tartalmazzák, hogy az „azonnaliség” arra az esetre vonatkozik, amikor a közvetítői jutalékot az eljárás alá vontak a termékpartnerektől megkapták. Ebben az esetben a visszatérítés összege azonnal jóváírásra kerül a törzsvásárló web-irodájában meglévő számláján, tehát követelésként azonnal megjelenik,
 - nem vitatott, hogy tényleges kifizetés csak akkor történik, ha a törzsvásárlóknak utalandó összeg a 3.000 Ft-ot (az árfolyamváltozás előtt a 2.600 Ft-ot) eléri vagy meghaladja. Ezt a tényt is egyértelműen rögzíti az ÁÜF. Az ÁÜF ezen rendelkezésének oka az, hogy az eljárás alá vontak vállalták a kifizetések utáni banki költségek fedezetét (1 utalás kb. 87 Ft), így nyilvánvalóan költség-ésszerűségi okok miatt már nem lenne gazdaságos az utalás.
43. Az eljárás alá vontak az ingyenesség ígérete kapcsán előadták,
- a Lyoness vásárlói közösség tagjait semmilyen regisztrációs, tagsági, tranzakciós stb. díj nem terheli, a jóváírások ügyfelek részére történő átutalása is díjmentes,
 - ha valamely törzsvásárló az MLM rendszeren belül saját mátrixát is építeni kívánja, tehát más személyeket szervez be a rendszerbe, úgy ezen tevékenységnek már

költsége van. A szponzor az új tag részére köteles megvásárolni azon Welcome Package elnevezésű anyagot, amely részletes tájékoztatást ad a rendszerről, illetve arról, hogy milyen ismeretekkel kell rendelkeznie, ha nemcsak vásárolni, hanem - rendszerjuttaték szerzése érdekében - közvetítői tevékenységet is végezni akar,

- ha a törzsvásárló közvetítői tevékenységet végez, csak akkor kell a Welcome Package díját megfizetnie, amely anyag az új törzsvásárlónak kerül átadásra.

44. Az eljárás alá vontak előadták továbbá,

- a Lyoness törzsvásárlók természetes vagy jogi személyek is lehetnek, így a törzsvásárlók azon köre, akik nem természetes személyek - a fogyasztó Fttv.-ben meghatározott fogalma értelmében - fogyasztónak nem minősülnek. A képviselő álláspontja szerint a természetes személy törzsvásárlók egy része üzletszerűen közvetítési tevékenységet is végez, ebben a tekintetben ők sem tekinthetők az Fttv. alapján fogyasztónak. Az Fttv. értelmében fogyasztónak csak a természetes személy törzsvásárlók azon része tekinthető, akik kizárólag vásárlásaik útján kívánnak előnyöket kigazdálkodni a Lyoness rendszerből, mindazonáltal esetükben is figyelembe veendő, hogy a Lyoness rendszerben résztvevő törzsvásárlók közös gazdasági tevékenység, cél (ügynöki tevékenység) érdekében szövetkeznek szerződéses jogviszony alapján, amelynek eredményeként a termékpartnerek által biztosított árengedményt osztják fel egymás között a szerződésben rögzített feltételek szerint, így a törzsvásárlók egyik kategóriája sem tekinthető az Fttv. értelmében fogyasztónak,
- a 2009. június 11-én kezdődő reklámkampányt megelőzően nem végeztek semmiféle reklámtevékenységet. A reklámkampány csak része a marketingpolitikának, de nem alapvető eleme a rendszerüzemeltetésnek. A reklámkampányt a Lyoness Holding Europe AG., nem a Lyoness Hungary Kft. szervezi, s a Lyoness vásárlói közösség népszerűsítését elősegítő fogyasztói tájékoztatók tartalmát is a Lyoness Holding Europe AG. határozza meg. A marketinganyagokkal kapcsolatosan semmilyen törzsvásárlói észrevétel nem érkezett hozzájuk,
- a Lyoness rendszeren belül vásárlást bonyolítani vagy közvetítői tevékenységet végezni csak akkor lehet, ha a törzsvásárló ingyenesen regisztrált a rendszerben és elfogadta az ÁÜF-et. A potenciális törzsvásárló az eljárás alá vontak esetleges hirdetéseinek megjelenésével még nem jogosult részt venni a rendszerben.

45. A Versenytanács előzetes álláspontjának kézhezvételét követően

- az eljárás alá vontak előadták, a Debrecen TV-ben 2009. augusztus 10-16. közötti héten megjelentetett PR műsor, a Metropol című újság 2009. augusztus 6-i számában megjelentetett PR cikk, valamint a Gazdasági Rádióban 2009. augusztusában elhangzott PR műsor tekintetében nem vitatják, hogy formálisan megvalósult a jogsértés,
- a bírság kiszabásakor kérték az alábbiak figyelembe vételét:
 - az ingyenességre, valamint az azonnali visszatérítésre vonatkozó PR műsorok televízióban, illetve rádióban történő sugárzásával, valamint a fent megjelölt újságban történő megjelenésével a leendő törzsvásárló még nem részesül azonnal a Lyoness rendszer nyújtotta előnyökből, így nem jogosult részt venni, vásárlásokat lebonyolítani, vagy közvetítési tevékenységet folytatni a rendszerben. Az előbbieken megjelölt tevékenységek végzéséhez regisztrálni kell a rendszerben. Ezen ingyenes regisztráció során vagy papíralapú megbízási szerződést ír alá a potenciális ügyfél, amely egyértelműen tartalmazza azt, hogy az ügyfél kijelenti, az ÁÜF rendelkezéseit megismerte, vagy az ügyfél on-line módon regisztrál, ahol szintén szerepel az előző kitétel. Ekkor a törzsvásárló részletesen megismeri a Lyoness rendszert, így az

azonnali visszatérítés, illetve az 1%-os visszatérítés részletes szabályait is. A reklámok által közvetített és a regisztráció alkalmával szerzett részletes információk birtokában a törzsvásárlónak lehetősége van arra, hogy eldöntse a közölt feltételek mellett részt kíván-e venni a rendszerben,

- a törzsvásárlónak tehát kizárólag a részletes szabályok megismerése után nyílnak módja a rendszeren belül történő vásárlásra, vásárlási előleg, azaz pozíció befizetésére. Ekkor azonban már megtévesztésről nem lehet beszélni, hiszen egy részletes feltételrendszer megismerése után a törzsvásárló csak jogosult, de nem köteles bármilyen fizetést teljesíteni,
- a megtévesztő reklámok általában közvetlenül tudják esetleges káros hatásukat kifejteni. (pl. amennyiben egy fogyasztó valóban elhiszi, hogy egy adott tisztítószer a reklámban közölt hatást tudja elérni, ő csak a vásárlás után tudja eldönteni, hogy a reklám megtévesztő volt vagy a valóságos hatást közölte a reklámozó). A tárgybeli esetben mind az 1%-os visszatérítés, mind az azonnali visszatérítés lényegében megvalósul, abban azonban nyilvánvalóan mulasztott az eljárás alá vont, hogy a kivételi szabályokra nem hívták fel a fogyasztók figyelmét. Mindazonáltal a fogyasztók a fent kifejtettek alapján még ezen információk birtokában nem jogosultak a rendszerben részi venni, ezért az „megtévesztésük” itt csak látszólagos, a részletszabályok megismerése után pedig már tényleges tévedésbe ejtésről, vagy tévedésbe tartásról, így valóságos jogsértésről nem lehet beszélni.

V.

Jogi háttér

46. A Tptv. (2008. szeptember 1. előtti időszak vonatkozásában irányadó) 8. §-ának (1) bekezdése szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. A Tptv. alkalmazásában fogyasztó: a megrendelő, a vevő és a felhasználó. Ugyanezen cikk (2) bekezdésének a) és c) pontja értelmében a fogyasztók megtévesztésének minősül, ha a) az áru ára, lényeges tulajdonsága - így különösen összetétele, használata, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, származási helye, beszerzési forrása vagy módja - tekintetében valótlan tény vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas árujelzővel látják el, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak, c) az áru értékesítésével, forgalmazásával összefüggő, a fogyasztó döntését befolyásoló körülményekről - így különösen a forgalmazási módról, a fizetési feltételekről, a kapcsolódó ajándékokról, az engedményekről, a nyerési esélyről - megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak.

A Tptv. 9. §-a szerint a használt kifejezéseknek a mindennapi életben, illetőleg a szakmában elfogadott általános jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.

47. A 2008. szeptember 1. után tanúsított magatartásokra irányadó Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint az Fttv. hatálya arra a

kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely a Magyar Köztársaság területén valósul meg, továbbá arra is, amely a Magyar Köztársaság területén bárkit fogyasztóként érint.

Az Fttv. 2. §-ának a), d) és e) pontja értelmében a) fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy, d) a kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége, vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja, e) a kereskedelmi kommunikáció a vállalkozás önálló foglalkozásával vagy gazdasági tevékenységével közvetlenül összefüggésben történő információközlés, függetlenül annak megjelenési módjától, eszközétől.

Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (2) bekezdés szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas. A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése szerint az Fttv. mellékletében meghatározott kereskedelmi gyakorlatok tisztességtelenek. E bekezdés és a melléklet 14. pontja értelmében tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül piramis-elvre épülő olyan eladásösztönző rendszer létrehozása, működtetése vagy támogatása, ahol a fogyasztó azzal a lehetőséggel számol, hogy - elsősorban további fogyasztóknak a rendszerbe való beléptetéséből, és kevésbé az áruk értékesítéséből vagy fogyasztásából eredően - valamilyen juttatásban részesülhet.

Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. A (2) bekezdés szerint ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.

Az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének b) pontja rögzíti, megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény - figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az alábbiak közül egy vagy több tényező tekintetében és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas:

b) az áru lényeges jellemzői.

Az Fttv. 7. §-ának (1) bekezdése értelmében megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely a) - figyelembe véve valamennyi tényszerű körülményt, továbbá a kommunikáció eszközeinek korlátait - az adott helyzetben a fogyasztó tájékozott ügyleti döntéséhez szükséges és ezért jelentős információt elhallgat, elrejt, vagy azt homályos, érthetetlen, félreérthető vagy időszerűtlen módon bocsátja rendelkezésre, vagy nem nevezi meg az adott kereskedelmi gyakorlat kereskedelmi célját, amennyiben az a körülményekből nem derül ki, és b) ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas (a továbbiakban: megtévesztő mulasztás). A (2) bekezdés rögzíti, ha a kommunikáció eszköze térbeli vagy időbeli korlátokat támaszt, ezeket az akadályokat és minden olyan intézkedést, amelyet a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója annak érdekében tett, hogy az információt más módon eljuttassa a fogyasztókhöz, figyelembe kell venni annak megítélésénél, hogy fennállt-e megtévesztő mulasztás.

Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. A (2) bekezdés alapján az (1) bekezdés szerinti vállalkozás felel akkor is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára, míg a (3) bekezdés rögzíti, hogy a (2) bekezdéstől eltérően, a kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő okból eredő jogsértésért az is felel, aki a kereskedelmi kommunikációt az arra alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, valamint aki önálló gazdasági tevékenysége körében a kereskedelmi kommunikációt megalkotja vagy ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt, kivéve, ha a jogsértés az (1) bekezdés szerinti vállalkozás utasításának végrehajtásából ered. Az ilyen jogsértő kereskedelmi gyakorlattal okozott kárért e személyek az (1) bekezdés szerinti vállalkozással egyetemlegesen felelnek.

Az Fttv. 14. §-a szerint a vállalkozás - az eljáró hatóság felhívására - a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.

48. A Tptv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja értelmében az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését.

Az eljáró versenytanács a Tptv. 78. §-ának (1) bekezdésének alkalmazásával bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tptv., illetve az Fttv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozás csoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

Az Fttv. 19. §-ának c) pontja rögzíti, hogy a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárásra az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel a Gazdasági Versenyhivatal eljárása tekintetében a Tptv. rendelkezéseit kell alkalmazni.

VI.

A Versenytanács döntése

49. Általános követelményként fogalmazódik meg, hogy a vállalkozásnak a fogyasztók irányában tanúsított kereskedelmi gyakorlata feleljen meg a tisztesség követelményének, s így különösen a magáról vagy áruinak lényeges tulajdonságáról adott, fogyasztóknak szóló kereskedelmi kommunikációja igaz és pontos legyen, ne legyen alkalmas téves képzet keltésére, fenntartására.

50. Az Fttv. vonatkozásában – utalva az eljárás alá vontak előadására (lásd az 41. pontot) – a Versenytanács jelzi, az eljárás alá vontakban azon, az Fttv. 2. §-ának a) pontja szerinti fogyasztók irányában megvalósított kereskedelmi gyakorlatát értékelte, akik esetében teljesülnek a törvényben ezzel kapcsolatban rögzített feltételek.

51. Az eljárás alá vontak vizsgált magatartásának értékelése kapcsán a Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vontak által tanúsított kereskedelmi gyakorlat nem olyan fogyasztói kör vonatkozásában valósult meg, amelynek tagjai az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatottak lennének.

52. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmelességgel és körültekintéssel jár el.

Az ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmelességgel és körültekintéssel eljáró fogyasztó vonatkozásában a Versenytanács (figyelemmel az eljárás alá vonttal szemben Vj-30/2007. szám alatt lefolytatott eljárás során hozott határozat felülvizsgálata során a Fővárosi Bíróság 2.K. 33.639/2007/9. számú, a Fővárosi Ítéletábla által helybenhagyott ítéletére) kiemeli, a reklámok valóságtartalmában fenntartás nélkül megbízó fogyasztó racionális fogyasztónak minősül. Az a fogyasztó is ésszerűen jár el, aki nem kételkedik a reklámok által nyújtott tájékoztatásban, a reklámozó szavahihetőségében, hanem a reklámokat egy ésszerűen költséghatékony tájékoztatósi folyamatban az üzleti tisztesség követelményének érvényesülésében bízva kezeli. Az ésszerűen eljáró fogyasztótól nem azt kell elvárni, hogy ellenőrizze a reklámokban szereplő információ helytállóságát. A reklám egyik funkciója éppen az, hogy a vállalkozás és a fogyasztó között meglévő információs aszimmetria feloldására költséghatékony megoldásokat keres, s ezek között - számára költségmegtakarítást eredményezően - a fogyasztó valóságosnak, pontosnak fogadja el a vállalkozás nyújtotta tájékoztatást, történjék az bármilyen formában.

53. A jelen eljárás – a vizsgálatot megindító, illetve kiterjesztő végzések által behatároltan – az azon kérdésre adandó válaszadást célozza, hogy az eljárás alá vontak megsértették-e vagy sem az Fttv. rendelkezéseit, amikor

- azt ígérték, hogy a fogyasztó minden vásárlás után 1%-os visszatérítésre jogosult,
- azt ígérték, hogy a fogyasztó azonnali visszatérítésben részesül,
- az ingyenesség ígérését fogalmazták meg,
- nem közölték az EUR/HUF árfolyam alkalmazásával kapcsolatos információt,
- a fogyasztóknak ígért nagymértékű juttatások elérésének alapfeltétele más fogyasztók Lyoness rendszerbe történő aktív beléptetésében való közreműködés.

A Versenytanács külön végzésben megszüntette az eljárást az EUR/HUF árfolyam alkalmazásával kapcsolatos információk, illetve a más fogyasztók Lyoness rendszerbe történő beléptetésében való közreműködés vonatkozásában.

1%-os visszatérítés

54. Miközben egyes termékpartnerek esetében a fogyasztó jutalékszámáján csak a vásárlás értékének 0,5%-a, s nem 1%-a kerül jóváírásra, addig

- a Lyoness Hungary Kft. által a Debrecen TV-ben 2009. augusztus 10-16. közötti héten megjelentetett PR műsor,
- a Lyoness Hungary Kft. által a Metropol című újság 2009. augusztus 6-i számában megjelentetett PR cikk

azt a tájékoztatást adta, hogy a visszatérítés mértéke minden esetben 1%. Ez a tájékoztatás nem felelt meg a valóságnak, s ezáltal [tekintettel az Fttv. 3. §-ának (3) bekezdésére és 6. §-a (1) bekezdésének b) pontjára] sérelmet szenvedett az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése.

55. Az 1%-os mértékű visszatérítés ígéretét megfogalmazó

- www.lyoness.hu honlap és
- az ún. Welcome Package (Üdvözlő csomag) részét képező szórólap

vonatkozásában a Versenytanács figyelembe vette, hogy ugyanazon kereskedelmi kommunikációs eszközök egyéb információkat is eljuttattak a fogyasztóknak a döntési folyamat azonos szakaszában (például az ÁÜF-et), s ezáltal a fogyasztók kellő ismeretekkel bírhattak a visszatérítés mértékéről, így jogsértés megállapítására nem került sor.

56. A prezentáció formájában alkalmazott, Business Info I. elnevezésű oktatási anyag kizárólag az 1%-os mértékű visszatérítésről adott tájékoztatást, mindazonáltal a Versenytanács előtt nem ismert pontosan, hogy ezen oktatási anyag alkalmazására milyen körben, a fogyasztói döntési folyamat mely szakaszában került sor, s a feltárt tényállás alapján nem volt helye jogsértés megállapításának.

57. A Versenytanács nem osztotta az eljárás alá vontak azon előadását, hogy ha valamely fogyasztó regisztrál a rendszerben, s nem olvassa el az ÁÜF-t és mellékleteit, bár erről nyilatkozik, később nem hivatkozhat arra, hogy őt az eljárás alá vontak megtévesztették. A Versenytanács aláhúzza, hogy a polgári jogi szabályok körében értékelt megtévesztés és annak jogkövetkezményei nem azonosíthatók az Fttv. szerinti megtévesztéssel (megtévesztésre való alkalmassággal) és annak következményeivel.

Azonnali visszatérítés

58. Ahhoz, hogy a Lyoness rendszerben az 1%-os, illetve 0,5%-os visszatérítések a fogyasztó bankszámlájára ténylegesen átutalásra kerüljenek, a törzsvásárló jutalékszámáján 2009. április 29. előtt minimum 2.600 Ft-nak, a 2009. április 29-i árfolyam-módosítást követően minimum 3.000 Ft-nak kellett összegyűlnie (feltéve továbbá, hogy az adott termékpartner az eljárás alá vontak felé fizetési köteletségét már teljesítette).

59. A Lyoness Hungary Kft. által megrendelt, a Gazdasági Rádióban 2009 augusztusában elhangzott PR műsor az azonnali visszatérítés ígéretét fogalmazta meg, azt a képzetet keltve, hogy a fogyasztók az általuk a Lyoness rendszerben eszközölt vásárlások után azonnal megkapják a visszatérítést, azzal, hogy a fogyasztói értelmezés szerint ezen azonnaliság

feltételezhet egy átmeneti időszakot (amíg technikailag lebonyolódhat a visszatérítés), ugyanakkor semmiképpen sem merülhetett fel, hogy a visszatérítés megvalósulása egyéb feltételektől, meghatározott összeg elérésétől függ. A tájékoztatás tehát nem felelt meg a valóságnak, s ezáltal [tekintettel az Fttv. 3. §-ának (3) bekezdésére és 6. §-a (1) bekezdésének b) pontjára] sérelmet szenvedett az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése.

60. A Lyoiness Hungary Kft. által a Metropol című újság 2009. augusztus 6-i számában megjelentetett PR cikk azt közölte a fogyasztókkal, hogy „vásárlásaik után költségeik 1%-át azonnal jóvá is írják számlájukon.”

Azon fogyasztók esetében, akik részleteiben nem ismerik a Lyoiness rendszer működését, ez a közlés azt az üzenetet hordozta, hogy a költségek 1%-a nem a virtuális jutalékszámán, hanem a fogyasztó folyószámláján (bankszámláján) jelenik meg azonnal. Ennek megfelelően ez a tájékoztatás sem felelt meg a valóságnak, s ezáltal [tekintettel az Fttv. 3. §-ának (3) bekezdésére és 6. §-a (1) bekezdésének b) pontjára] sérelmet szenvedett az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése.

61. A prezentáció formájában alkalmazott, Business Info I. és II. elnevezésű oktatási anyagokban megfogalmazódott az azonnali visszatérítés ígérete, mindazonáltal a Versenytanács előtt nem ismert pontosan, hogy ezen oktatási anyag alkalmazására milyen körben, a fogyasztói döntési folyamat mely szakaszában került sor, s a feltárt tényállás alapján nem volt helye jogsértés megállapításának.

62. A visszatérítés azonnali jellegének ígéretét megfogalmazó a www.lyoiness.hu honlap vonatkozásában a Versenytanács figyelembe vette, hogy ugyanazon kereskedelmi kommunikációs eszköz egyéb információkat is eljuttatott a fogyasztóknak a döntési folyamat azonos szakaszában (például az ÁÜF-et), s ezáltal a fogyasztók kellő ismeretekkel bírhattak a visszatérítés mértékéről, így jogsértés megállapítására nem került sor.

Ingyenesség

63. A törzsvásárló részvétele a Lyoiness rendszerben a meghatározott kivételektől eltekintve díjtalan (a kivételeket lásd a 38. pontban).

64. Számos, az eljárás alá vontak által alkalmazott kereskedelmi kommunikáció azt közölte a fogyasztókkal, hogy a regisztráció ingyenes. Arra vonatkozó információ nem ismert a Versenytanács előtt, hogy ez az állítás ne felelt volna meg a valóságnak.

65. Megállapítást nyert, hogy

- a Lyoiness Hungary Kft. által a Debrecen TV-ben 2009 augusztusában megjelentetett PR műsor (beszélgetés a Lyoiness Hungary Kft. kampányigazgatójával) és
- a Gazdasági Rádióban a Lyoiness Hungary Kft. által megrendelt, 2009. augusztusi PR műsor (PR beszélgetés a Lyoiness Hungary Kft. kampányigazgatójával)

a Lyoiness rendszer egésze szempontjából fogalmazta meg az ingyenesség ígéretét. Ez (figyelemmel a 38. pontban ismertetett kivételekre) nem szükségszerűen felel meg a valóságnak, s ezáltal [tekintettel az Fttv. 3. §-ának (3) bekezdésére és 6. §-a (1) bekezdésének b) pontjára] sérelmet szenvedett az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése.

66. A www.lyoiness.hu honlap több oldalán szintén olyan tájékoztatás jelent meg, amely nemcsak a regisztráció, hanem az egész rendszer működése kapcsán fogalmazta meg az ingyenesség ígéretét, amely (figyelemmel a 38. pontban ismertetett kivételekre) nem

szükségszerűen felel meg a valóságnak. Mindazonáltal a Versenytanács figyelembe vette, hogy ugyanazon kereskedelmi kommunikációs eszköz egyéb információkat (például az ÁÜF-et) is eljuttatott a fogyasztóknak a döntési folyamat azonos szakaszában, s ezáltal a fogyasztók kellő ismeretekkel bírhattak a visszatérítés mértékéről, így jogsértés megállapítására e körben nem került sor.

67. A Lyoiness Hungary Kft. által megrendelt, a fogyasztok.hu internetes honlapon 2009. szeptember 9-én megjelent PR cikk arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy „a Cashback Kártya, a bankkártyához hasonló módon, két év után érvényességét veszti. Ha az ügyfél használja a rendszert, az érvényesítés két év után ingyenes. Amennyiben a két év alatt egyáltalán nem használták a rendszert, a kártya újra érvényesítése tíz euróba kerül, aktuális árfolyamon számolva.” A tájékoztatás tehát azt közölte,

- ha az ügyfél használja a rendszert, az érvényesítés két év után ingyenes,
- az érvényesítés csak akkor történik ellenérték fejében, ha a két év alatt egyáltalán nem használták a rendszert,
- ez utóbbi esetben az érvényesítés 10 euróba kerül.

Mindeközben

- az ingyenes érvényesítés nem szükségszerűen teljesült a rendszert használó fogyasztók esetében, mivel ahhoz, hogy a 24 hónapos érvényességi idő lejártával a Lyoiness Cashback Kártya ingyenesen legyen igényelhető, teljesülnie kellett azon feltételnek, hogy a fogyasztó havonta nettó 39.000 Ft-ért vásárlásokat bonyolítson le a Lyoiness rendszerben, amely azt is eredményezi, hogy
- az érvényesítés nemcsak akkor történik ellenérték fejében, ha a fogyasztó egyáltalán nem használja a rendszert,
- az ingyenesség feltételét nem teljesítő fogyasztók részére az új kártya igénylése nem 10, hanem 12 euró ellenében volt lehetséges.

Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, hogy a tájékoztatás nem felelt meg a valóságnak, s ezáltal [tekintettel az Fttv. 3. §-ának (3) bekezdésére és 6. §-a (1) bekezdésének b) pontjára] sérelmet szenvedett az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése.

Összefoglalás

68. A Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vontak fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytattak, amikor

- a Debrecen TV-ben 2009. augusztus 10-16. közötti héten megjelentetett PR műsor és a Metropol című újság 2009. augusztus 6-i számában megjelentetett PR cikk azt a tájékoztatást adta, hogy a fogyasztókat vásárlásaik után megillető visszatérítés mértéke minden esetben 1%,
- a Gazdasági Rádióban 2009 augusztusában elhangzott PR műsor arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy a Lyoiness rendszerben eszközölt vásárlások után azonnal megkapják a visszatérítést, illetve a Metropol című újság 2009. augusztus 6-i számában megjelentetett PR cikk azt közölte a fogyasztókkal, hogy „vásárlásaik után költségeik 1%-át azonnal jóvá is írják számlájukon,”
- a Debrecen TV-ben 2009 augusztusában megjelentetett PR műsor és a Gazdasági Rádióban 2009 augusztusában elhangzott PR műsor a Lyoiness rendszer egésze szempontjából fogalmazta meg az ingyenesség ígérését, illetve a fogyasztok.hu internetes honlapon 2009. szeptember 9-én megjelent PR cikk valótlán tájékoztatást adott az ún. Cashback Kártya ingyenességével kapcsolatban,

a fentiekkel [tekintettel az Fttv. 3. §-ának (3) bekezdésére és 6. §-a (1) bekezdésének b) pontjára] megsértve az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését.

69. Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért az a vállalkozás felel, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll.

A jelen esetben a Lyoness rendszer működtetéséből származó bevételekre való tekintettel Lyoness Holding Europe AG. és a Lyoness Hungary Kft. felelőssége egyaránt megállapítható volt.

Amint azt az eljárás alá vontak előadták, a 2009. június 11-én kezdődő reklámkampányt megelőzően nem végeztek semmiféle reklámtevékenységet. A reklámkampány csak része a marketingpolitikának, de nem alapvető eleme a rendszerüzemeltetésnek. A reklámkampányt a Lyoness Holding Europe AG., nem a Lyoness Hungary Kft. szervezte, s a Lyoness vásárlói közösség népszerűsítését elősegítő fogyasztói tájékoztatók tartalmát is a Lyoness Holding Europe AG. határozza meg. Emellett ugyanakkor ismert, hogy a jogsértőnek minősülő kereskedelmi kommunikációkat a Lyoness Hungary Kft. jelentette meg.

A Versenytanács megítélése szerint az egyes kereskedelmi kommunikációk megjelenését szolgáló szerződések megkötése feladatának, a felmerülő költségek viselése terhének a telepítése egy vállalkozás-csoporton belüli munkamegosztás eredménye, amely nem érinti a szorosan együttműködő, egymással tulajdonlasi kapcsolatban is lévő, a jogsértőnek minősülő kereskedelmi kommunikációval érintett szolgáltatás értékesítésében közvetlenül érdekelt eljárás alá vontak Fttv. szerinti felelősségének fennálltát.

70. A jogsértés megállapítása mellett a Versenytanács bírságot szabott ki az eljárás alá vontakkal szemben a Tptv. 78. §-ának (1) bekezdése alapján, a bírság összegét a Tptv. 78. §-ának (3) bekezdésének megfelelően meghatározva. A Versenytanács a fentiekben (a 69. pontban) kifejtettekre tekintettel az eljárás alá vontakat egyetemlegesen kötelezte a bírság megfizetésére.

A bírság összegének megállapítása során a Versenytanács súlyosító körülményként értékelte, hogy az eljárás alá vontak magatartása felróható, nem éri el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felel meg a társadalom értékítéletének.

A Versenytanács enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy

- az eljárás alá vontak a jogsértést elismerték,
- a fogyasztók a szerződés megkötéséig további információkhoz juthatnak Lyoness rendszerrel összefüggésben.

71. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 110. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.

A Ket. 138. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótlékot köteles fizetni. A (3) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Ennek ellentételezéseként a Tptv. 83. §-ának (5) bekezdése úgy

rendelkezik, hogy ha az eljáró versenytanács határozata jogszabályt sértett és ennek következtében az ügyfélnek igénye keletkezik a bírság visszatérítésére, a visszatérítendő összeg után a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres összegének megfelelő kamatot is meg kell téríteni.

A bírságnak a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számla javára történő befizetéskor a közlemény rovatban feltüntetendő

- az eljárás alá vont(ak) neve,
- a versenyfelügyeleti eljárás száma,
- a befizetés jogcíme (bírság).

VII.

Egyéb kérdések

72. A 2008. szeptember 1. előtt tanúsított magatartás vonatkozásában a Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpv. 45. §-án, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik bíróság (86. §) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

73. A 2008. szeptember 1. után tanúsított magatartás vonatkozásában irányadó Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a Gazdasági Versenyhivatal jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.

Az Fttv. 11. §-ának (1) bekezdése értelmében a 10. § alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál - a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével - a következő szempontok irányadóak: a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján. A (2) bekezdés a) és b) pontja szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a) a kereskedelmi gyakorlat országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón keresztül valósul meg, b) a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg.

A Versenytanács megállapította a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörének jelen ügybeni fennálltát, tekintettel arra, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat részben országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatókon keresztül, illetve országos terjesztésű időszakos lapokban közzétett reklámok útján valósult meg.

74. A Versenytanács határozatát – a Tpv. 73. §-a (2) bekezdésének alkalmazásával – tárgyaláson kívül hozta meg.

75. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2010. július 8.

dr. Zavodnyik József sk.
előadó versenytanács tag

dr. Gadó Gábor sk.
versenytanács tag

dr. Miskolczi Bodnár Péter sk.
versenytanács tag